

שנה"ל תש"ע, דצמבר 2009 – גיליון 24

שלום רב,

לפניכם הגיליון השני לשנת הלימודים תש"ע אך האחרון לשנת 2009. זהו אם כן הזמן להתחיל לאסוף מכם את יבולכם המחקרי לשנת 2009 (ראו בסעיף "במת מחקר"). בשנת 2008 אוזכרו 112 מרצים אשר פרסמו 279 פרסומים בקטגוריות השונות. אנו מקווים שמספר זה יעלה בשנה הקרובה. כמו כן, מרצים שיש להם מידע רלוונטי לעלון מוזמנים לשלח רעיונות והצעות.

בברכה, צוות יחידת המחקר

במת מחקר

חברת פרסומים של חברי סגל המכללה - 2009

בסוף שנת הלימודים הנוכחית (תש"ע) תצא חוברת המסכמת את פרסומי סגל המכללה בשנת 2009.

אנא שלחו ליחידת המחקר את רשימת פרסומיכם על פי הקטגוריות הבאות:

- ✓ ספרים
- ✓ מאמרים בספרים
- ✓ עריכה מדעית של ספרים
- ✓ מאמרים בכתבי עת שפטים
- ✓ מאמרים בכתבי עת לא שפטים
- ✓ דוחות מחקר
- ✓ הצגה בכנסים
- ✓ שונות

יש לציין בצורה ברורה לאיזו קטגוריה שייך כל פרסום.

את כל הפריטים (כולל הרצאות בכנסים) יש לרשום כפריטים ביבליוגרפיים על פי כללי ה-APA (אותם ניתן למצוא באתר הספרייה). שימו לב, פריטים שנכתבו/הוצגו בעברית צריכים להופיע בשפה העברית.

להלן דוגמאות:

כהן, א. (2007) מוטיבציה בחינוך. הכנס הבינלאומי החמישי למוטיבציה. ירושלים.

Cohen, A. (2007). Teachers enhancing motivation in the classroom. *Journal of Education*, 4(2), 34-37.

את רשימת הפרסומים יש לשלוח ליחידת המחקר לדוא"ל:

Research_skb@smkb.ac.il.

תוכנת SPSS למרצים במכללה

נבדקת האפשרות לרכוש את תוכנת ה-SPSS עבור מרצים המעוניינים בכך. הרכישה תיעשה

במרוכז ולכן כל המעוניינות מתבקשות לפנות בהקדם ליחידת המחקר.

קולות קוראים

קול קורא לכינוס הבין-לאומי הראשון לכתביה אקדמית

הכינוס הבין-לאומי הראשון לכתביה אקדמית יתקיים ב-28-29 ביולי 2010 במכון מופ"ת.

ונושא "כתיבה אקדמית ומעבר לה בחברות רב-תרבותיות". הכינוס יתמקד בהיבטים שונים של הכתיבה האקדמית בשפה ראשונה, שנייה וזרה. קול הקורא מיועד לאנשי מקצוע מתחום הכתיבה, לחוקרים, מחנכים ומורים, סופרים, מוציאים לאור, וסטודנטים.

יש לשלח **תקציר** בין 300 מילים לכל היותר **עד לתאריך 15.1.2010**.

רשימת הנושאים המתאימים לכנס זה ופירוט לגבי התקציר ודרישות ההצגה מופיעים באתר הבא:

<http://www.mofet.macam.ac.il/mail/IFAW-CFPHebrew15nov.pdf>

קול קורא לפרס על עבודת מחקר איכותנית

העמותה לחקר האדם הרב מימדי - איגוד החוקרים האיכותניים מעניקה פרס למאמר מצטיין, העושה שימוש משמעותי בשיטת מחקר איכותנית לתואר מוסמך או דוקטורט. כמועמדים לפרס יתקבלו מאמרים שנשלחו או יישלחו לכתבי עת מקצועיים בעברית או באנגלית משנת 2005 ואילך, ולא יאוחר משנה מאז אושרה עבודת המחקר. אורך המאמרים שיתקבלו לא יעלה על 25 עמודי קוארטו ברווח כפול. ניתן

קול קורא למחקר – מכון מופ"ת
קול קורא להגשת הצעות לביצוע מחקר שנתי
במכון מופ"ת.
מועד ההגשה האחרון: 31 בדצמבר 2009.

לפרטים נוספים כולל הנחיות להגשה:
www.mofet.macam.ac.il/mehkar/grant
למידע נוסף ניתן לפנות לרשות המחקר
הבין-מכללתית במכון מופ"ת:
rashut@macam.ac.il

סדנאות והשתלמויות

יום עיון בנושא: מחקר משותף – מהות, דרך ומעשה

בתאריך 8.12.2009 יתקיים יום עיון בנושא
"מחקר משותף – מהות, דרך ומעשה". מרצה
אורחת: Prof. Jean Clandinin מאוניברסיטת
אלברטה, קנדה. בתאריך 10.12.2009 יתקיים
מפגש סדנאי עם המרצה. הרשמה לימי העיון:
זהבה בן עמי, טל: 03-6901437,
zehava_b@macam.ac.il

להגיש מאמרים, המבוססים על עבודת מחקר
שטרם הוגשה לשיפוט, בתנאי שניתוח
הממצאים הסתיים. במקרה כזה, נדרש מכתב
אישור ממנחה/ת העבודה. הקריטריונים לבחירת
המאמר הזוכה יתבססו על חדשנות ותרומה
מחקרית, ביסוס תיאורטי, ויישום קפדני של
המתודולוגיה הנבחרת. בחירת המאמר הזוכה
תיעשה על-ידי ועדת שופטים מבין חברי
העמותה.

את המאמרים יש להגיש בארבעה עותקים **עד לתאריך 15.12.2009** לכתובת: פרופ' עמיה
ליבליך, המכללה האקדמית תל אביב-יפו, רחוב
רבנו ירוחם, ת.ד. 8401, יפו 60114, על
המעטפה יש לציין: פרס העמותה. הפרס יוענק
לזוכה במסגרת הכנס הרביעי למחקר איכותני
שיתקיים בתאריכים 17-18 בפברואר 2010
באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. בשאלות ניתן
לפנות לדוא"ל: icqm2010@bgu.ac.il

100 מילים על...

מאה מילים על מהימנות בין שופטית

בגיליון הקודם הגדרנו מהי מהימנות כעקיבות ודנו בשני סוגים שלה- מבחן חצוי וקרונברך אלפא. בגיליון זה
נדון בדרך פחות נפוצה לבדיקת המהימנות - מהימנות בין שופטים.

בדיקת מהימנות זו, בשונה מהבדיקות אותן הגדרנו עד כה, לא עושה שימוש בממד אובייקטיבי, אלא
מערכת פרשנות והערכה של אנשים שונים (השופטים) ורלוונטית כאשר מבצעים תצפיות או ניתוחי תוכן
(inter-rater reliability). בשיטה זו, השופטים בודקים (כל אחד בנפרד) את השאלונים/מבחנים שמילאו
הנבדקים או צופים ישירות בהתנהגות הנבדקים (תלוי בסוג המחקר). השופטים מעריכים, כאמור כל אחד
בנפרד, את השאלון/התנהגות על פי סולם כלשהו, אשר הקריטריונים שלו נקבעו מראש. לאחר מכן
מחושב המתאם בין הערכות השופטים. ככל ששיפוטיהם קרובים יותר, כך מרכיב הטעויות הנובע
מהשופט עצמו קטן יותר והמהימנות גדלה.

חסרון מרכזי של שיטה זו הנו סובייקטיביות ההערכה - אם השופט עייף, דעתו מוסחת, הוא מתרשם
מהיבט מסוים בהתנהגות/ בתשובות, או אינו מגדיר היטב את התכונה הנמדדת - גדלה שונות הטעויות.
לכן, כאמור, נותנים ליותר משופט אחד לצפות ולהעריך את אותה ההתנהגות ובודקים את מידת ההלימה
בין שיפוטיהם. במידה וקיימת חוסר הלימה בין שני השופטים ניתן להיעזר בשופט שלישי.

לעיתים, כאשר אין ברירה ויש בנמצא רק שופט אחד, ישפוט שופט זה את השאלון/מבחן/התנהגות
מספר פעמים בהפרשי זמן. המתאם, לצורך חישוב מידת המהימנות, יחושב בין מספר הפעמים השונות
שבהן ערך את המדידה. מהימנות זו נקראת "מהימנות תוך שופטית" (intra-rater reliability).

עד כה דנו בסוגים שונים של מהימנות (מהימנות כיציבות, כאקוויולנטיות, כעקיבות פנימית ובין שופטים)
אולם על מנת שנדע כי כלי המחקר שבנינו אמינים, מדויקים ויניבו תוצאות שניתן לסמוך עליהן ולהקיש
מהן, עלינו לוודא כי הם עומדים בתנאי נוסף, עלינו לדעת כי הם תקפים. תנאי התוקף הנו חשוב במיוחד
מכיוון שכלי המחקר יכול להיות מהימן אך לא תקף (ולא להפך). בגיליונות הבאים נגדיר מהו תוקף ונציג
את סוגי תוקף השונים.

סטטיסטיקה מוהחיים

לרגל יום הילד הבין-לאומי שחל ב 20 לנובמבר פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים אודות אוכלוסיית הילדים (גילאי 0-17) בישראל בשנה החולפת (2008).

- ✓ בסוף שנת 2008 חיו בישראל 2,453,140 ילדים המהווים כשליש מאוכלוסיית המדינה.
- ✓ אחוז הילדים בישראל זהה לממוצע העולמי (33%), ממוצע זה גבוה יחסית למדינות המפותחות (לדוגמא: איטליה 17%, גרמניה, 17%, צרפת 22%) ונמוך בהשוואה למדינות הערביות הגובלות בישראל, פרט ללבנון, שאחוז הילדים בה דומה לישראל.
- ✓ בשנת 2008 נולדו בישראל 156,900 תינוקות.
- ✓ 31% מהאוכלוסייה היהודית הם ילדים לעומת 46% מהאוכלוסייה הערבית.
- ✓ הבדלים אלו נובעים בעיקר מהבדלים ברמת הפרייון: אישה ערבית יולדת בממוצע 3.6 ילדים במהלך חייה, לעומת 2.9 ילדים בממוצע בקרב היהודיות.
- ✓ 62% מתושבי ביתר עילית הם ילדים. זהו הישוב בו אחוז הילדים הגבוה ביותר (מבין הישובים בהם למעלה מ - 5000 תושבים).
- ✓ 13% מכלל הילדים (כ - 299 אלף ילדים) חיו בשנת 2008 במשקי בית ללא מועסקים.
- ✓ בשנת 2008 היתה ירידה של 11% במספר הילדים הנפגעים בתאונות דרכים בהשוואה לשנת 2007.
- ✓ בשנת 2008 עבירת הנהיגה השכיחה בקרב נהגים עד גיל 18 היתה נהיגה במהירות מופרזת.
- ✓ בשנת 2008 השם נועם היה השם השכיח ביותר בישראל. 1970 תינוקות בנים ו - 515 תינוקות בנות קיבלו שם זה. השם הנפוץ ביותר לבנות יהודיות היה נועה (אחריו: שירה, יעל תמר) ובקרב הבנים היהודיים נועם (אחריו איתי, אורי ודניאל). בשנה זו כרבע מהבנים המוסלמיים נקראו בשמות הנגזרים מהשם מוחמד (מוחמד, אחמד, מחמד, מחמוד) ובקרב הבנות המוסלמיות חלא הינו השם הנפוץ ביותר.

הנתונים לקוחים מתוך הודעה שנשלחה לעיתונות ב 17 לנובמבר 2009.

בחיך ☺

היחידה למחקר ולהערכה

נשמח לקבל תגובות, רעיונות והצעות

מזכירות היחידה: טל קמינר-שמואלי
צוות היחידה: ד"ר סמדר דוניצה-שמידט (ראש היחידה), פרופ' רותי זוזובסקי,
ד"ר אירית לוי-פלדמן, ד"ר גל הרפז, רינת ארביב-אלישיב, טל שמר-אלקיים,
הילה אקרמן-אשר, אניה גליקמן, קטיה רוזנברג, ענת שביט-מילר